

Lasten Suometar.

— Lufemista Nuorisolle. —

N°. 22.

Elokuussa

1857.

Kalevalan Nuoat.

(Katsjo N:o 18.)

Mika on Uhtia sanoa, weittiffätä wieretellä. Kauo-
niemen kainalossa, laajimman lahden perällä kasvoi ka-
loin Lemminkäinen, jota myös usein Uhdiksi ja Kau-
komieleksi sanotaan. Mies tuli mitä parahin, puhfesti
punawerinen, se katsottiin wiaffi waan, että aina oli
impien iloissa, kassapäiden karkeloissa.

Kyllikki oli Saaren mainio neiti, jota turhaan oli
kostonut sekä Päiwä että Kuuhut ja Tähti pojallehen.
Häntä teki Lemminkäisen mieli kostmaan ja hän lähtekin
Saareen matkaamaan, huolimatta äitinsä waroituksesta,
joka kielsi poikaansa menemästä parempihin itseänsä, ar-
wellen: piit siellä pilkkaawan, naiset naurawan häntä.

Mitä huoli Lemminkäinen, ajaa karittelee waan Saa-
ren suurehen kylähän, Saaren sukkaista kostonhin, niin ku-
jalle kääntäessä ajoi forjansa kumohon, weräjähän wie-
rähytti, josta jo pääsi nauru naisilta, piitat pisti pilkko-
jansa. Siinä lieto Lemminkäinen murti suuta, wäänti
päättä, murti mustaa hawenta ja lupasi wielä kerran hää-
tää heidän naurunsa. Kohtapa haihtui toki harminsa ja
hän kysyi nyt naisilta, oliko Saaressa sias hänen leikki
lyöäksensä Saaren impien iloissa? johon wastattiin sitä
kylä olewan jos paimenpojaksi rupeaifi.

Mitä huoli Lemminkäinen, palikkahe paimeneksi ja
pääsi nyt neitojen kisoihin, jotka pian mieltiywätkin hä-
neen kaiffi. Uhtä Kyllikkiä, jota warten oli lähtenyt, ei
jaa hywällä suostumaan, tämä kun sanoi huitukoista,
haitukoista ei huoliwanfa. Oli aikaa wähäisen, niin
päiwänä muutamana neitoisten kankahalla kisaallesa ajaa
Lemminkäinen hewoisellansa keskelle kisa-ketoa, ryöstää
Kyllikin, nakkaa rekeensä ja lähtee matkalle, kieltäen läh-
tiesä Saaren impia ilmi antamasta hänen siinä käyne-
hen, uhfaamalla muuten laulaa sulhonsa kaiffi sotahan.
Kyllikki itkee ja pahestii erittäinkin Lemminkäisen sota-
halua, josta tämä lupaa hänelle ei koskaan sotia käy-
däksensä jos Kyllikki wuoronfa wannoiifi walat ikuiset ei

milloinkaan kylässä juoksennella, hywänti hypyn halulla,
tanhu-juoksen tarpehella; ja kumpanenki wannoo pysyäk-
sensä. Siitä lieto Lemminkäinen weti wiekkua witsalla ja
ajaa hypittelee, kunne kotihin ennättää, jossa emonsa
ilolla mielin ottaa heitä vastaan ja kohtakin ihastuu
nuoresta miniästänfä.

Oletään, ollaan siitä jonkun aikaa niin päiwänä muu-
tamana Lemminkäinen lähtee Kalan-kutuhun eikä ennat-
tänyt illaksi kotihin. Jo unohti Kyllikki walansa ja juokki
kylähän neitojen kisahan. Sanoman tästä saatuansa Lem-
minkäinen suuttuu kowasti ja päättää paikalla hylkäistä
Kyllikin ja lähteä Pohjan neittä kostmaan. Kyllikki kokee
kylä estää häntä lähtemästä, sai emokin sanomahan, hä-
nen siellä surmansa tapaawan kun ei olisi laulajata hä-
nessä Pohjan noitien sekahan. Lemminkäinen päättänfä
harjaawa, wiskaa uhallalla harjan kädestänsä ja kiwaa jo
silloin harjastaki kun hänestä wertä wuotawan.

Siitä nyt paneiffee rautapaitoihin Lemminkäinen, teräs-
wöihin telttitäiffee kuni urohot ainakin ja sitoo siwulle
tuli-terän miekkansa, jol' oli Hiidesä hiottu, Jumaloisfa
kuuraeltu. Pyytää sitte lähtiesä luonnon haltioita wä-
finensä hänelle kumppaliksi tulemaan, jott' ei pystyifi
noidan nuolet häneen; wieläpä anoo itseltä Ukko Mi-
jumalalta tulisen miekan, jolla noidat, welhot kaiffine
katehinesa woittaisi. Ajaa subuttelee sitte Pohjolaan ja
pääsee pihalle kenenkään kessimättä, koiran kun jo tiellä
tullessa oli lumonnut. Siinä kun maata ruoskalla lyö,
utu nousi ruoskan tiestä ja mies pieni udun seasta, joka
waljaat häneltä riisui. Katsahti tupahan tuosta, se oli
noitia, laulajaita täynnänsä, jotka lausfoilla istuesfa La-
pin runoja winguttiwat. Lemminkäinen muutti itsensä
pieneksi eläwäksi ja menee nurfasta tupahan, jossa sa-
noo laulajoilte:

Hywä on laulu loppuwasta

Lyhyestä wirsi kaunis,

Miel' on jäämähän parempi,

Kuin on kesken katkemahan.

Siitä kun syntyi tora emännän kansja jo loihe loit-
fiakfi Lemminkäinen ja lauloi wäen kaiken tuwasta ulos;
ainoastaan yhden ilkeän karjanpaimenen, jota ylen katsoi,
jätti laulamatta. Tuo tuosta kowin suuttui ja juokfi
Tuonelan joelle, jossa wuottelee Lemminkäistä Pohjasta
paloawakfi.

Pyytää sitte Lemminkäinen tyttärtä Pohjan akalta, joka
määrää hänelle ensimmäiseksi anstotyöksi hiihtää Hiiden hir-
wen. Utimielisesti uhaten, ei löytywän koko metsässä
sitä otusta, kuta sukfullaan ei yllättäisi lähtee Lemminkäi-
nen hirwen ajoon. Waan päätyi Hiidet kuulemassa,
niin laatiwat hirwen, jolle

„Pään panewat yökkelöstä,
Sarwet raian haarukasta,
Jalat rannan raippasista,
Sääret suolta seipähistä,
Selän atan aiaffesta,
Suonet kiuwista kuloista,
Silmät lammin pulpukoista,
Korwat lammin lumpyhista,
Ketun kunsen koskuesta,
Muun lihan lahosta puusta“,

ja laskewat sitte Lapin tunturia samoamaan, neuwoen
sitä hywinä miestä hitehen hiihdättämään. Turhaan ko-
see Lemminkäinen sitä pyydellä; sortui waan sukset sekä
muut kalut häneltä, eikä lähtenyt koko hiihdännästä mi-
tään.

Tuosta jo mielipahoiffensa hawaitsee, ei saawansakaan
uhalla hirweä. Lähtee siitä toista kertaa tawallisilla
metsämiehen luwilla ja rukouksilla sitä kaunisti pyytä-
mään, jonka saaki nyt ja wie Pohjolaan.

Toiseksi työksi määrätään hänelle, suistaa Hiiden tuli-
suu ruuna, jonka tulla tulsta tuiskee, harja suihtwi sarua.
Pyydettyänsä Ukko ylijumalata hyytä, jäätä hewoisen
harjalle satamaan, pääsee Lemminkäinen lähelle, suistaa
ruunan ja ajaa sillä Pohjolaan. Waan ei wieläkään
annettu tyttärtä tuolta. Kolmanneksi määräkfi pannaan
hänelle ampua joutsen Tuonelan joelta. Mitä huoli
Lemminkäinen? lähtee hän tuonnekin. Waan täällä wah-
taa häntä ylenkatsottu karjanpaimen, joka surmaa hänen
ja wiskaa Tuonen koskeen. Tuonen poika päälle päät-
teekfi lyödä silpaisee ruumiin palasille saroen sanalla
tuolla:

„Wiru sinä se itäfi
Joustinesi, nuolinesi,
Ammu joutsenet jo'elta,
Weslinnut wiertehiltä.“

Kaukoniemessä sillä aikaa käwät ikäwisään äiti ja
waimo joka päiwä harjaa katsomassa; niin päiwänä muu-
tamana jo tippuu su'asta werta, josta äiti heti arwaa,
surman pojallensa tulleen. Rientää hädisjään eukko Poh-
jolaan ja kysyy emännältä, kunne oli Lemminkäisen saat-
tanut? Pohjolan emäntä toki wiimein sanoo, kulle töille
oli laittanut. Äiti rientää Tuonelan jo'elle ja saapi
tiellä pätyweltä tarhan tiedon Lemminkäisen surmasta.

Siitä kun oli saanut rautaharawan seppo Ismariselta
ja pyytänyt päiwyttä hestehellään nukkutamaan Tuonelan
kansaa, lähtee ämmä poikaansa koskesta harawoimaan.
Wikon sinä harawoittuansa jo saikin ruumiin palaset
kaikki ko'otuksi, josta nyt liittää libat, lunt paikallensa,
sitelee suonet ja luopi miehen entisilleen eloille; waan ei
saa miestä sanalliseksi. Lähetti mehiläisen Jumalan kel-
larista woitehia tuomaan, joilla kun woitelee woipunutta
poikaa, jo saapi tämän wirkoamaan. Emo tuuti häntä
paremmakfi entistänsä ja wiepi kansansa kotia, waikka
kyllä kaipaa Lemminkäinen sydämmyksensä Pohjan kau-
noisissa neitosissa wielä makaawan.

Sinne nyt Kaukoni kadotan, heitän lieto Lemminkäisen.

Simrith.

(Katsa N:o 21.)

Wuoden oliwat Bani ja Simrith asuneet pienessä,
tunnin matkalla Jerusalemissa olewassa kaupunnissa; ja
Bani oli kansansa yläisimpiä miehiä, ja Simrith oli sen
ajan istunut tuwassaau, lehräten ja kallista kangasta ku-
toen, mutta nyt istui hän aamusta iltaan waan kättyen
luona, ihannellen lastansa sinä. — „Baniseni, herrani!“
saneli hän usein miehellensä, „paljon on Herrä osoittanut
minulle hywyttä, mitenkä sitä woisi sydämeni täydelli-
sesti kiittää ja ylistää Häntä?“

Ja kun toiset naiset, Moabilaisten, Kananealaisten ja
muiden muukalaisten tyttäriä, pukeutuivat kultaifin ko-
ristuksin ja näin kaunistetuina astuiwat kansan keskeen
eli tansstiwat epä-Jumalainsa edessä, pyystiwät he häntä-
kin seuraansa, sanoen: „Simrith, mikfikä sinä yksinäsi sul-
jet itsefi sisään, katso, me olemme jo kyllikfi uhranneet
kun jätimme ystävät ja kotimaamme, näitä wankeuden
lapsia tänne heidän häwitettyyn kaupuntiinsa seuratak-
semme; elköömme toki kaiffia ilojatin kieltäkö itseltämme.“

Mutta Simrith wastasi heille: „antakaamme jokahisen
riemuita omalla tawallaan, minulla on enemmän iloa
kuin kelläkään teistä.“ Waan muut naiset eiwät sitä-
kään wihastuneet häneen, sillä hän oli lauhkea ja nöyrä-

luontoinen aina, eikä moittinut mutta, waikka itsekään ei seurannut heitä.

Mutta katso, silloin kävi käsky Juudassa ja Jerusalemissa kaikille wankeuden lapsille tulemaan kokoon Jerusalemiin ja joka kolmeen päiwään ei tullut sinne, hänen omaisuutensa piti annettaman turmiolle ja hän itse suljettaman muiden seurasta ulos.

Ja Bani sinasi lastansa ja sanoi waimolleen: „Jumala olkoon kansasi, Simrith, minä lähden Jerusalemiin.“

Mutta Simrith wastasi: „Herra saattakoon sinua onnellisesti kotihin jälleen, waan sydämeni aawistaa pahaa!“

Ja Bani meni kaupunkiin ja istahti kansan keralla Jumalan huoneen edustalle.

Ja Esrapappi nousi ylös ja puhui heille: „Köwin olette hairahuneet, welseni, ottaisianne wieraasta maasta waimonne, jolla waan suurensitte Israelin syntiä. Tunustakaatte Herraa, Sienne Jumalata, tehkää mikä Hänelle otollinen on ja eroitkaa maan kansasta sekä wieraista waimoistanne.“

Siihen wastasi kansa korkealla äänellä: „Niin tapahtukoon kuin sanoit meille.“

„Mutta kansaa on paljon ja sade-ilma nyt, ett'ei voi olla ulkona: niin se ei olekaan yhden tai kahden päiwän työ: sillä paljon olemme tehneet semmoista syntiä.“

„Niin toimittakaamme päällys-miehille koko kansassa, että määrätyllä päiwällä kaikki ne, joilla on wieraita waimoja, ja kaupunkien wanhinmat ja tuomarit kokoon tuwat tätä warten; jotta Jumalamme wiha tästä seikasta wihdoinkin kääntyisi meistä.“

Waan Bani istui kaiken tään aikaa sanaakaan wirkkamatta. Mutta kun alkoi kansa erota, nousi hän ylös. Muotonsa oli kuin leinuawa tuli ja waatteet liehui tuulessa, mutta kiehkura tulkansa lankesti nyt suorana hartioillensa ja wesi nousi sitä myöten alas. Tämöisenä astui hän pappien ja wanhinten eteen ja sanoi: „Elkötte wääryyttä tehkö Herran, Israelin Jumalan nimesyä! Pitääkö wiattoman kärkeä wikapään kansa? Jotta epä-jumalisuutta ja kelowotonta elämätä owat harjoittaneet, menköt ne pois maasta; mutta tietäkää, että minullakin on Moabilainen waimo, waan ken ei tunne hänen Jumalisuuttansa ja siweyttänsä; pitääkö syytön lammas ajettaman ulos hukan kansa?“

Mutta kansa kaikki huusi yhtä suutansa „mikikä Bania ystänäsä eroitettaisiin tästä tuomiosta, jotta hänen täh-

tensä sattuisi Jumalan wiha meihin.“ — Ja he huusiwat ja melusiwat niin, ett'ei Bani saanut sanan wuoroa enemäpää, josta wimmassa nyt riensi pois kotihinsa.

„Simrith!“ kiljasi hän kotiin tullessa, „lähtekämme täältä pois. Pane omat ja lapsesi waatteet sekä tarpeellisimmat talouskalut kokoon; aasit ja kamelit valmistan minä niin pääsemme kohta matkalle.“

„Bani, Herraseni! mikäs näin on saattanut sinua intohon; sano, onko mitä tapahtunut?“

Bani kertoi nyt hänelle, miten muukalaiswaimot sekä lapset ajettaisiin maasta ulos, ja sanoi: „Sinusta en ikänäni luowu. Minä tahdon jättää wanhempani ja pyyhä waimoni luona; niin matkustakaamme pois täältä wieraistiin maihin.“

Simrith hyräytyi itkuun ja lankesti polwillensa Israelin Jumalalta woimaa ja wahwistusta rukoilemaan. Siitä kun jälleen nousi ylös, sanoi miehellsensä: „Etä suinka, Baniseni, waimosi tähden hylkää kansaasi palanain seassa muukalaisna elääkse. Katso, sinä olet kansasi yläisempiä miehiä; pahan esimerkin nyt näyttäisit, jos ensimmäisnä rikkoisit Herran käskyjä. Ei, anna minulle waan millä elän ja kaswatan lastasi, niin minä menen ja asetan asuin-siani maasi rajalle, jotta sieltä ehkä näkisin wielä sawun nousewan sinun uhristasi Herralle ja tuntisin sukien tuoksun maasi niituilta. Sinä otat waimoksesi Israelin tyttäriä erään ja unohtat kotitun Simrithin. Katso, ei minun käy suremiseni, minulle kun jo oli niin paljon onnea suotu. Herra antoi ja Herra otti, sinattu olkoon Hänen nimensä!“

Ensimmäisenä päiwänä kymmenenessä kuussa tuliwat Esra-pappi ja ylimmäiset wanhemmat sekä toimitusmiehet ja eroittiwat muukalaiswaimot lapsinensa Juudan miehistä.

Ja Bani oli tuskan wimmassa niin, että täytyi panna häntä wartain huostaan, mutta Simrith lapsinensa sekä palvelioineen nostettiin kameleihin selkään ja opastaja käskeettiin wiemään häntä sukulaistensa luo.

Mutta hän sanoi: „Etä suinka sukulaisteni luo, sillä he owat hyljänneet minua siitä kuin Israelin Jumalaan käännyn ja seurasin Bania tänne.“

Silloin kysyiwät toimitusmiehet, minne hän mieli päästä? Waan ei tietänyt sanoa Simrith, pyysi heitä waan wiemään minne tahansa, Herra kyllä antaisi kodin hänelle.“

Ja kun nyt nostiwat hänen kameleihin selkään ja alkoivat matkata, niin woimien puutteessa putosi herwotoinna

maahan Simrith. Silloin tuli Esra samaa tietä käyden ja kysäsi: „kuka tämä nuori vaimo tässä?“

Ja kansa, joka seisoi ympärillä sinä, vastasi itkusilmäin, että oli Moabilainen Simrith, Banin vaimo, joka oli antanut omaisuutensa Herran huoneelle ja nyt lapsuutensa ajettiin maasta pois.

Ja Esrapappi kyseli edelleen. Silloin vastasi Simrithin vanha imettävä, joka itkussa silmin seisoi emäntänsä luona: „Herra, kun ruhtinat ja kuninkaat tahtoivat pidättää tätä sydänläpynti maassansa, jaa, kun itse Banikin, jota hän tahtoi seurata, läski häntä jäämään kunnian ja rikkauden huostaan, vastasi hän Ruthin sanoilla:“ „Sinun Jumalasi olkoon minun Jumalani ja sinun maasi minunkin maani,“ lisäten vielä: „puolet omaisuuttani tahdon antaa Jumalasi huoneelle,“ jonka lupauksen jo on täyttännyt. Samasta lapsuudestaan olen minä, nöyryin piikasti, opettanut häntä pelkäämään Israelin Jumalata ja nyt ajetaan hän, kuin pahantekijä ikään, maasta ulos. Kysy kaikilta läsnä olevaisilta, jos en puhu totta!“

Ja kansa kaikki huusi korkealla äänellä: „Sinä Jumalan mies, etä karkota häntä maastamme. Katso, hän on ollut äitinä meidän lapsillemme, hänen aittansa on ollut köyhäin turvana ja hänen jumalisuutensa on ollut kynttilänämme.“ — Silloin läski Esra wiemään häntä kotihinsa takaisin, ja kulkui itse Jerusalemiin, jonne kansaa paljon seurasi häntä.

Ja hän meni temppeliin rukoilemaan Herralta wakis-tusta tässä asiassa ja kutsui wanhimmat sekä toimitusmiehet kokoon, joille kertoi Banin waimosta, ja he sanoivat kaikki yhtä suutansa: „Herra on häntä ottawa vastaan hänen jumalisuutensa tähden.“

Kun kansa oli kuullut tuomion, läksivät he Banin kaupunkiin, ottivat hänen wartiain huostasta, koristivat kulkajilla ja kantoivat ympäröi katuja iloten ja riemuten ja lauloivat ja huusivat: „Herra antaa armonsa niille, jotka häntä pelkäävät.“

Mutta Simrith oli kotonansa, jossa lankei polwillensa lapsensa kätken wiereen kiittämään Jumalata siitä armosta, joka nyt oli hänelle tapahtunut: „Ilkistetty olkoon Jumala, että hän on minulle erinomaisen hyvyyden näyttännyt; peljästyksestä sanoin minä jo: minua on ajettu pois silmistäsi; kuitenkin kuultit Sinä rukoukseni koska huusin Sinulle.“

„Ilkittaat Herrassa kaikki maailma, laulakaat, kiittävät ja ylistävät!“

Rajin kerkintö.

Rajin on jo ammoin aikaa ollut ihmisille tietynä, waan eipä kumminkaan aiwan maailman alusta. Sen kerkinnöstä jutellaan seuraawalla tavalla:

Wälimeren rannalla rajatusten Juutalaisten kansa asui ennen muinoin kaupankäyntiänsä kuuluisa Fenikiläisten kansa. Heidän laiwansa kulkivat siihen aikaan tunnetun maailman perimmäisiin ääriin asti, toivat Hispaniasta hopeata, Englannista tinaa ja Itämeren rannoilta merikultaa. Heidän kerkinnönsensä mainitaan monta hyödyllistä keinoa, joiden seasia lastui valmistus. — Fenikiläinen laiva tuli kerran helteisenä päivänä Afrikan rantaan ja wäki nousi maalle. Siinä kun rupestawat ruokaa keittämähän, kysästivät rantakivistä lieden, johon panivat kattilansa tulelle. Keittonsa lopetettua hawaitstawat kattilan aluskiwet tulleen läpinäkywiksi. Kivet olivat salpietaria, joka hielan kanssa sulaaen yhteen, oli muuttunut lasiksi.

Selitys arwoitukseen wiime numerossa.

Myöjä-akalla oli maidolla täytetty 8-kannun astia ja toinen tyhjä 3-kannullinen; ostajallapä 5-kannullinen.

Pantaamme nyt ensinkin lyhyiden wuoksi 8-kannun astialle nimeksi a, 3-kannulliselle b ja 5-kannulliselle c. Kaada sitten a:sta b täyteen, tyhjennä b c:hen ja täytä b uudestaan a:sta. Niin tehtyä on a:sta 2 kannullista jäljellä, b:stä 3 ja c:stä 3. — Kaada sitten b:stä c täyteen ja tyhjennä c a:han. Silloin on a:sta 7 kannullista, b:stä 1 ja c:stä ei mitään. Kaada se yksi kannu b:stä c:hen ja täytä b uudestaan a:sta. Sillä tavoin menetettyä jäljellä a 4 kann., b 3 ja c 1; kun tuosta kaadat b:stä oswat kolme kannullista c:hen, niin on tehty tehtäwämme. Koko menetelöä kuwaa seuraawa osoite:

8 kannun,	3 kannun,	5 kannun astia
täysi	tyhjä	tyhjä
5 f.	täysi	”
5 ”	tyhjä	3 f.
2 ”	täysi	3 ”
2 ”	1 f.	5 ”
7 ”	1 ”	tyhjä
7 ”	tyhjä	1 f.
4 ”	täysi	1 ”
4 ”	tyhjä	4 ”

Toimitti: S—la.

Helsingissä

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjapainossa.

Painoluwan antanut: L. Heimbürger.